

Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 Dep.
0030 Oslo

Høringsuttalelse fra NTNU - Forslag til endringer i pasient- og brukerrettighetsloven - Bruk av varslings- og lokaliseringsteknologi i helse- og omsorgstjenesten og oppheving av avviklingsloven

Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse (SVT-fakultetet) ved NTNU viser til høring om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven. Saken har vært til høring ved aktuelle institutter ved SVT-fakultetet og Det medisinske fakultet ved NTNU.

Psykologisk institutt har kommet med uttalelse i saken og SVT-fakultetet slutter seg til denne.

Høringsuttalelse

Sverige og Danmark har undersøkt muligheter for endret bruk av velferdsteknologi. Danske myndigheter gav en regulert adgang til å benytte personlige alarm- og peilesystemer overfor personer med betydelig og varig nedsatt psykisk funksjonsevne i 2000. Svenske myndigheter har utredet mulighetene, men har foreløpig ikke kommet med lovforslag.

Målsetningen med endret bruk av slik teknologi vil være å bedre kunne legge til rette for å avverge skade, fremme fysisk aktivitet og gi den enkelte trygghet. Helse- og omsorgsdepartementet foreslår en særlig lovhjemmel for å anvende varslings- og lokaliseringsteknologi som for eksempel GPS på demente og andre omsorgstrengende uten samtykkekompetanse.

I høringsnotatet fremheves det at velferdsteknologi kan gi pasienter og brukere nye muligheter til selvstendighet, trygghet og fysisk aktivitet og til å klare seg på egenhånd i dagliglivet. Dette avhenger sterkt av funksjonsnivået til den enkelte og det må alltid gjøres en grundig vurdering av den enkeltes funksjonsnivå og hensikten med av bruk av varslings- og lokaliseringsteknologi. Menneskelig kontakt og faglig kompetanse er avgjørende, særlig for personer og brukere med betydelig og varig nedsatt psykisk funksjonsevne som for eksempel personer med demens eller psykisk utviklingshemming. Et avgjørende moment i saken er at denne type teknologi aldri vil kunne erstatte menneskelig kontakt og faglig kompetanse.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: postmottak@svt.ntnu.no	Bygg 1, nivå 4, NTNU Dragvoll	+47 73 59 19 00	Marit Soini
	http://www.ntnu.no		Telefaks +47 73 59 19 01	Tlf: +47 73 59 19 60

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandlende enhet ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

De lovmessige hensyn fremstår som grundig og tilfredsstillende vurdert i høringen.

Høringsnotatet klargjør med bakgrunn i en kartlegging gjennomført av Nasjonalt kompetansesenter for aldersdemens at alarmbrikker kun brukes av 0,4% av et utvalg enkeltpersoner, og at alarm som varsler når beboere forlater sengen blir brukt av 0,8% av deltakerne i undersøkelsen.

Notatet viser også til undersøkelser gjort i Danmark der man anslår at 4-5 personer med demens forsvinner fra sitt hjem hver dag, og at 10-15 personer dør hvert år som følge av at de ikke finner veien hjem (Wehner, 2012). GPS kan i så måte bidra til å lette og trygge slike brukere og det vises videre til at de da kan bo i sine hjem lengre. Det fremgår ikke av høringen om liknende undersøkelser er gjort i Norge. Det ville vært relevant.

Det at 4-5 personer med demens forsvinner fra sine hjem daglig i Danmark, illustrerer et problem og kan indikere at tilbudet av døgnkontinuerlige tilbud til slike pasienter og brukere er underdimensjonert. Lokaliseringsteknologi kan selvsagt bidra til å forebygge at slike situasjoner og hendelser kan oppstå uavhengig av hvorvidt pasienten eller brukeren bor i hjemmet eller på institusjon. Bruk av slik teknologi kan dog ikke erstatte behovet for døgnkontinuerlig tilsyn, menneskelig kontakt og fagkompetanse.

NTNU ønsker å trekke frem at dokumentasjonen som er presentert i høringen gir ikke et tilstrekkelig grunnlag for å konkludere på et vitenskapelig grunnlag.

NTNU vurderer at varslings- og lokaliseringsteknologi kan dekke behov hos og fungere som et supplement for enkelte brukergrupper, men at det ikke kan erstatte mer kostnadskrevenende, intensive og forsterkede tilbud med menneskelig kontakt og faglig kompetanse.

Med hilsen

Jan Morten Dyrstad

Dekanus

Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse

(sign.)

Åse Berg

Seksjonsleder

(sign.)

I samsvar med fullmakt er dette dokumentet godkjent elektronisk og har derfor ingen fysisk signatur

Kopi:

Psykologisk institutt

Det medisinske fakultet